

Lancering data.oorlogsbronnen.nl

Themabijeenkomst 12 november 2026

Spoorwegmuseum, Utrecht

WO2Net

Verslag van de dag

WO2Net

Introductie

Op 12 november kwamen ruim 50 professionals uit de erfgoedsector samen in het Spoorwegmuseum voor de lancering van het platform data.oorlogsbronnen.nl, waar de data achter Oorlogsbronnen publiek toegankelijk wordt gemaakt via API's en een SPARQL-endpoint.

Oorlogsbronnen.nl is ooit begonnen als voorbeeld van wat er mogelijk is met geïntegreerde data uit verschillende bronnen. Inmiddels is het een veelbezocht platform waar veel gebruikers hun informatie over de Tweede Wereldoorlog vandaan halen. De basis van de website wordt gevormd door meer dan 300 erfgoedcollecties, die beschikbaar worden gesteld door musea, archieven en andere erfgoedinstellingen in binnen- en buitenland. Het gaat hierbij om metadata van collecties, maar ook veel historische persoonsgegevens, die door WO2Net worden geïntegreerd, verrijkt en thematisch gelinkt.

Deze voltallige 'knowledge graph' wordt nu ook als data gedeeld. Zo ontstaan er mogelijkheden voor erfgoedpartijen om nieuwe toepassingen te ontwikkelen op die data: bijvoorbeeld een koppeling met Oorlogsbronnen vanaf een collectiewebsite, een datavisualisatie voor een journalistieke publicatie of een onderzoek. Ook museale exhibits of mobiele apps kunnen gebruik maken van deze data. Tijdens deze lancering waren er drie workshops waarin deelnemers kennis maakten met de mogelijkheden van het dataplatform en werd inspiratie opgedaan voor nieuwe toepassingen.

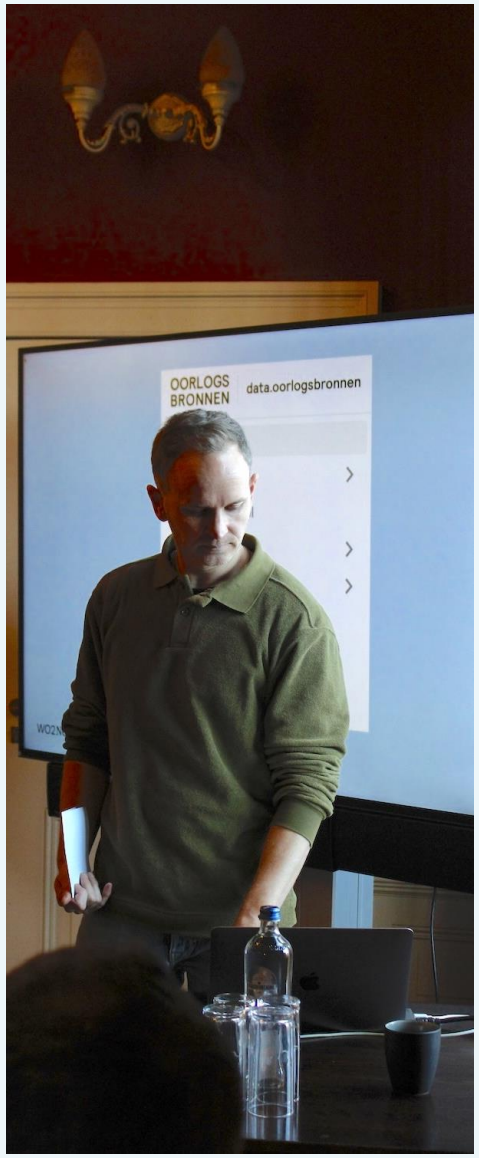
OORLOGS
BRONNEN
data.oorlogsbronnen

Workshops

Sessie#1
Aan de slag met API's

Naast dat de data van Oorlogsbronnen beschikbaar is als Linked Data-datasets, is de data nu ook op te vragen via de openbare API op data.oorlogsbronnen.nl. Onder begeleiding van **Daan Raven** gingen de deelnemers aan de slag met de beschikbare endpoints om informatie over personen en bronnen op te halen en te verwerken.

Met de beschikbare 'endpoints' kun je een persoon opvragen met biografische gegevens, familierelaties, vermeldingen en gebeurtenissen. Ook kun je historische foto's en objecten ophalen die aan die persoon gekoppeld zijn, of de metadata van losse objecten uit de WO2-collecties. Met filters, zoals geboorteplaats, overlijdensplaats of trefwoord, kun je gerichter zoeken. Daarmee konden de deelnemers zelf opvragen welke personen zijn geboren of overleden in een bepaalde plaats.

Het endpoint *persons_link_dataset* kreeg extra aandacht. Daarmee haal je per dataset de link naar personen op Oorlogsbronnen op, samen met de URI (Uniform Resource Identifier) die de bronhouder zelf gebruikt. Zo kunnen organisaties hun eigen gegevens koppelen aan Oorlogsbronnen en verrijken. **Charlotte Faber Feenstra** van het Joods Cultureel Kwartier vertelde kort hoe blij ze zijn met de automatische koppeling tussen de persoonspagina's van het Joods Monument en die van Oorlogsbronnen.

Daarna was het tijd om zelf aan de slag te gaan met de documentatie en de voorbeelden.

Sessie#2

Aan de slag met het SPARQL-endpoint

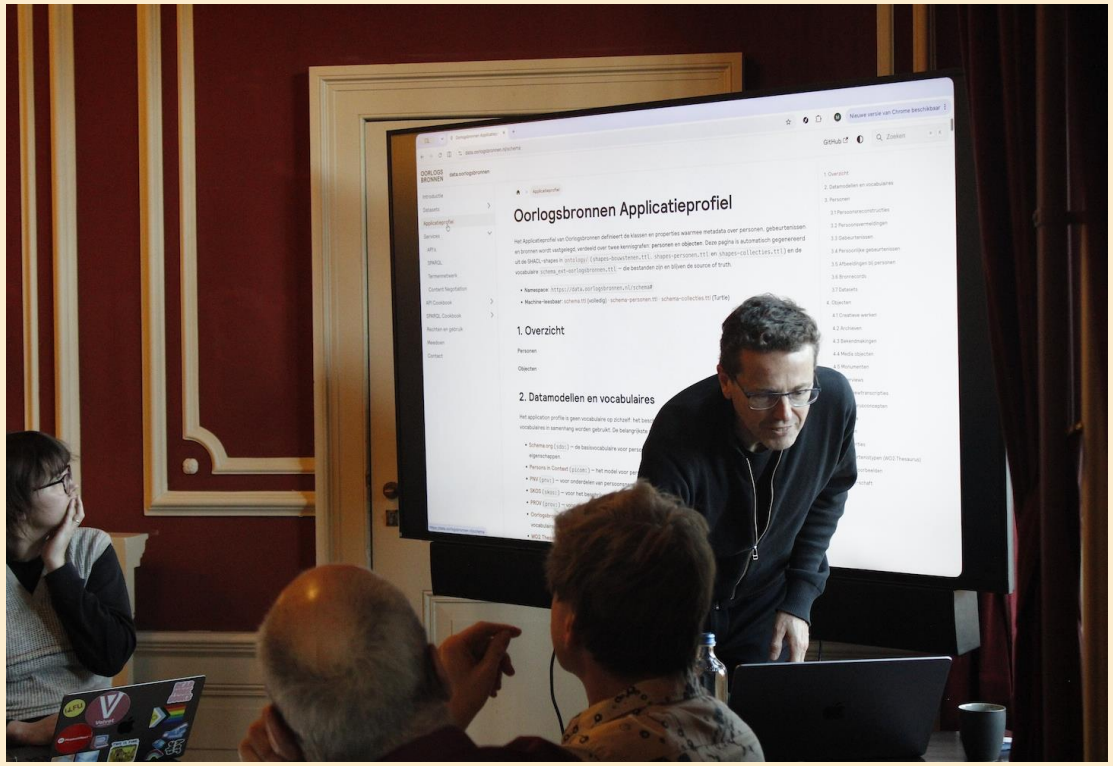

De data van Oorlogsbronnen is op verschillende manieren te gebruiken en doorzoeken. In deze sessie lieten we zien hoe je dat kunt doen met behulp van **SPARQL**. SPARQL (uitgesproken als *"sparkle"*) is een computertaal die speciaal is ontworpen om **Linked Data** te doorzoeken en te bevragen. Oorlogsbronnen stelt hiervoor een **SPARQL-endpoint** ter beschikking via het LDMax platform.

Micon Schorsij en **Mark Lindeman** van LDMax lieten zien hoe je via de voorbeelden op data.oorlogsbronnen.nl queries kan uitproberen en zelf verder uitbreiden. Ook liet Mark zien hoe op het LDMax platform overzichten en visualisaties op basis van SPARQL gemaakt worden. Tijdens het verhaal gingen verschillende deelnemers al zelf enthousiast aan de slag en deelden hun ervaringen. Maar omdat niet iedereen al bekend was met SPARQL was het ook prima om gewoon te luisteren of mee te kijken bij een ander.

Een inspirerende aanvulling werd gegeven door **Hanno Lans** van Wikidata Nederland. Hij liet zien hoe je de data van Oorlogsbronnen kunt combineren met andere, via SPARQL te bevragen, datasets. Door te zoeken naar Nederlandse politici, die geïnterneerd waren in Vught en ook voorkomen op Wikidata kan een levensloop veel uitgebreider worden onderzocht dan hiervoor mogelijk was. Van Wikidata kan dan zelfs weer een sprong worden gemaakt naar Beeld en Geluid om te zoeken naar TV opnames van deze personen na de Tweede Wereldoorlog.

Sessie#3

Wat kan mijn organisatie met de data?

Thomas van Maaren nam de deelnemers in zijn sessie mee in de mogelijkheden en concrete toepassingen van de data van Oorlogsbronnen. Na een korte introductie over de beschikbare data, vertelde **Werner Helmich** (SUDOX) over *Names of Remembrance* (NOR). Dit is een interactieve applicatie waarmee bezoekers aan het Oranjehotel op een andere manier de informatie over de gevangenen kunnen ontdekken en doorzoeken. De basis voor deze applicatie is de verbonden en verrijkte data van Oorlogsbronnen.

Hierna vertelde **Jacco Ouwerkerk** (Norday) over hun experimenten met het verbinden van de data met platformen zoals ChatGPT en Claude. Aan de hand van een aantal alternatieve 'gevibecode' interfaces, die gebruikmaken van de nieuwe API's, gingen de deelnemers met elkaar in gesprek. Er kwamen allerlei nieuwe ideeën naar voren, zoals een aparte toegang tot de informatie over de Barneveld-groep en een koppeling zodat op de site van Herinneringscentrum Kamp Westerbork informatie te vinden is over hoe mensen in Westerbork terechtkwamen en wat er met hen gebeurde nadat ze op transport gingen. Ook werd er gesproken over een koppeling met het nieuwe WieWasWie.nl, waardoor informatie over personen verrijkt kan worden. Tot slot dacht men na over welke instanties *Names of Remembrance* nog meer op locatie zouden kunnen inzetten.

Zoals altijd was er te weinig tijd, maar desondanks gingen verschillende deelnemers met nieuwe ideeën naar de borrel waar de gesprekken verder gingen.

Concrete toepassingen

Voorafgaand aan en sinds de lancering zijn er al verschillende toepassingen met de data van Oorlogsbronnen ontwikkeld, zoals:

Nationaal Monument Oranjehotel: koppeling persoonsgegevens Oorlogsbronnen met gevangenen in de Scheveningse gevangenis, waardoor bezoekers ter plekke meer over de gevangenen kunnen lezen.

Hay Kranen: fysieke installatie waarbij bezoekers door het selecteren op een oude radio konden luisteren naar getuigenverhalen.

Joods Monument: op basis van de API wordt er per persoon op het Joodsmonument een directe dieplink gemaakt naar dezelfde persoon op Oorlogsbronnen.nl.

Stichting 18 september: informatie over personen via SPARQL gekoppeld aan eigen database inclusief Stolpersteine. Bekijk hier.

Oorlog in Kaart: Door middel van SPARQL zijn er veel nieuwe gebeurtenissen uit de WO2-Thesaurus toegevoegd aan de data op deze website.

Dankwoord

PARTNERS
- Netwerk Digitaal Erfgoed
- Spinque
- Norday
- LDMax

FINANCIERS
- Netwerk Digitaal Erfgoed
- Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

BIJDRAGEN
- **Hay Kranen**
- **Jacco Ouwerkerk** – Norday
- **Werner Helmich** – SUDOX
- **Hanno Lans** - CopyClear
- **Mark Lindeman** - LDMax

ORGANISATIE
- **Jesse de Vos** – dagvoorzitter
- **Daan Raven** – workshop: Aan de slag met API's
- **Micon Schorsij** – workshop: Aan de slag met het SPARQL-endpoint
- **Thomas van Maaren** – workshop: Wat kan mijn organisatie met de data?

LOCATIE
Spoorwegmuseum

WO2Net